

GEOFFREY CHAUCER – THE FATHER OF ENGLISH LITERATURE

Adina Maria PAICU

Universitatea "Constantin Brancuși" din Târgu Jiu

ABSTRACT:

"GEOFFREY CHAUCER, OFTEN REFERRED TO AS THE "THE FATHER OF ENGLISH LITERATURE," WAS A REMARKABLE POET, WRITER, AND CIVIL SERVANT WHO LIVED DURING THE 14TH CENTURY. HIS CONTRIBUTIONS TO ENGLISH LITERATURE ARE IMMEASURABLE, AND HIS WORK HAS LEFT AN INDELIBLE MARK ON THE LITERARY LANDSCAPE." ([HTTPS://VANDANASHARMA.IN/LITERATURE-EXPLAINED/GEOFFREY-CHAUCER/](https://vandanasharma.in/literature-explained/geoffrey-chaucer/))

"PERHAPS THE CHIEF CHARACTERISTICS OF CHAUCER'S WORKS ARE THEIR VARIETY IN SUBJECT MATTER, GENRE, TONE, AND STYLE AND IN THE COMPLEXITIES PRESENTED CONCERNING THE HUMAN PURSUIT OF A SENSIBLE EXISTENCE. YET HIS WRITINGS ALSO CONSISTENTLY REFLECT AN ALL-PERVASIVE HUMOUR COMBINED WITH SERIOUS AND TOLERANT CONSIDERATION OF IMPORTANT PHILOSOPHICAL QUESTIONS. FROM HIS WRITINGS CHAUCER EMERGES AS POET OF LOVE, BOTH EARTHLY AND DIVINE, WHOSE PRESENTATIONS RANGE FROM LUSTFUL CUCKOLDRY TO SPIRITUAL UNION WITH GOD. THEREBY, THEY REGULARLY LEAD THE READER TO SPECULATION ABOUT MAN'S RELATION BOTH TO HIS FELLOWS AND TO HIS MAKER, WHILE SIMULTANEOUSLY PROVIDING DELIGHTFULLY ENTERTAINING VIEWS OF THE FRAILTIES AND FOLLIES, AS WELL AS THE NOBILITY, OF MANKIND." ([HTTPS://WWW.BRITANNICA.COM/BIOGRAPHY/GEOFFREY-CHAUCER](https://www.britannica.com/biography/geoffrey-chaucer))

I STRUCTURED MY PAPER INTO **THREE PARTS: THE FIRST PART** PRESENTS CHAUCER'S EARLY LIFE AND BACKGROUND, HIS ROLE AS A CIVIL SERVANT AND DIPLOMAT AND HIS POLITICAL CAREER. **THE SECOND PART** IS CONCENTRATED ON CHAUCER'S LITERARY ACTIVITY MORE EXACTLY THE THREE PERIODS OF CREATIONS. **THE THIRD PART** WILL FOCUS ON THE WRITER'S MASTERPIECE "THE CANTERBURY TALES".

THE PAPER'S **FINAL PART** EMPHASES CHAUCER'S EVERLASTING LEGACY AND CONTINUES WITH THE **CONCLUSIONS**. "CHAUCER'S WORK REMINDS US OF THE ENDURING POWER OF STORYTELLING AND ITS ABILITY TO TRANSCEND TIME AND CULTURE, MAKING HIM A REVERED FIGURE IN THE WORLD OF LITERATURE." ([HTTPS://VANDANASHARMA.IN/LITERATURE-EXPLAINED/GEOFFREY-CHAUCER/](https://vandanasharma.in/literature-explained/geoffrey-chaucer/))

KEYWORDS:

GEOFFREY CHAUCER, THE FATHER OF THE ENGLISH LITERATURE, CHAUCER'S LEGACY, THE CANTERBURY TALES

LITERATURA ENGLEZA MEDIE - LITERATURA SECOLULUI AL XIV-LEA

"Anglia in secolul al XIV-lea.

Centralizarea puterii efectuata de regii normanzi, unificarea regiunilor Angliei intr-un singur stat si dezvoltarea burgheziei medievale au avut ca urmare in secolul al XIV-lea

inceputul formarii natiunii engleze. In aceasta perioada incepe descompunerea feudalismului si apar primele elemente ale societatii burgheze din Anglia.

Procesul formarii natiunii engleze isi gaseste expresia in faptul ca apare o limba unica pentru intreaga societate asa-numita engleza medie. Baza limbii nationale a format-o limba poporului (anglo-saxona), dar ea a fost supusa unor schimbari considerabile, a imprumutat numeroase elemente din limba paturilor clasei dominante (franceza si latina) si a devenit limba comuna a intregii societati engleze.

Criza incipienta a feudalismului englez si-a gasit expresia in cresterea puterii si influentei burgheziei, in puternica miscare taraneasca impotriva asupritorilor si a lorzilor si in ereziile religioase indreptate impotriva bisericii catolice, reazumul ideologic al feudalismului.

Dezvoltarea schimbului in interiorul tarii, a comertului exterior si a productiei mestesugaresti a conditionat cresterea puterii burgheziei, care a inceput sa joace un rol tot mai independent in viata social-politica. Aceasta s-a manifestat indeosebi in faptul ca in parlamentul englez, alaturi de Camera Lorzilor, care exista de la infiintarea parlamentului (1315), a fost creata si Camera Comunelor (1332), din care faceau parte reprezentanti ai oraselor si localitatilor rurale din Anglia.

Cea mai puternica manifestare a miscarii antifeudale taranesti au constituit-o rascolale care au avut loc in 1381 in comitatele din sud-est ale Angliei. In Essex, rascoala a fost condusa de Jack Straw; in Kent, de Wat Talyer. Armata de o suta de mii de tarani din Kent, condusa de Wat Tyler, a pornit impotriva Londrei, distrugind in cale mosiile lorzilor. Asediind capitala, taranii si-au trimis reprezentantii pentru a-i spune regelui pasurile si cererile poporului. Tinarul Richard al II-lea i-a inselat si i-a tradat pe tarani. El a fagaduit ca le va indeplini toate cererile si le-a poruncit sa se intoarca la vetrele lor. Dindu-i crezare, taranii au plecat in satele de unde venisera, lasandu-l pe Wat Tyler cu un mic grup de oameni sa astepte ordinele scrise ale regelui. Dupa ce armata taraneasca s-a imprastiat in felul acesta, trupele regelui au inconjurat detasamentul lui Tyler si l-au nimicit. Expeditiile de pedepsire trimise ulterior au inabusit definitiv rascolele din Kent si Essex.

Un caracter antifeudal a avut si activitatea reformatorului religios John Wiclyffe (1320 -1384). In lucrarile sale teologice scrise in limba latina, Wiclyffe s-a ridicat impotriva autoritatii papilor de la Roma si a cerut secularizarea averilor bisericesti. Wiclyffe a tradus biblia in limba engleza (1382-1384). Traducerea lui a fost primul model important de proza scrisa in noua engleza medie. Invatatura lui a influentat puternic ideologia taranimii rascolate in epoca aceea, taranime care, luptind impotriva exploatarei feudale, isi justifica lupta prin argumente religioase si referiri la scrierile sfinte. Este semnificativ faptul ca conducatorul ideologic al taranilor rascolati in 1381 a fost preotul sarac John Ball, care i-a ridicat pe tarani la lupta prin predicile sale incendiare. Ideea egalitatii din nastere si a dreptatii sociale a rezumat-o in cuvintele: „Cind Adam ara si Eva torcea, gentleman cine era?” (*When Adam delved and Eve span who was then a gentleman?*) Cuvintele acestea au devenit lozincă de lupta a rascoalei din 1381.

Catre sfirsitul secolului al XIV-lea a aparut de asemenea miscarea religioasa a lollarzilor, pe care biserica catolica ii considera eretici. De fapt, si revendicarea cu privire la reforma religioasa formulata de lollarzi exprima nazuinta catre transformari sociale. Luptind pentru desfiintarea puterii politice si economice a bisericii, lollarzii sprijineau ideea nivelarii starii materiale a tuturor oamenilor. Miscarea lollarzilor a atins punctul culminant in anul 1412, sub domnia regelui Henric al IV-lea, cind, sub conducerea cavalerului Sir John Oldcastle, ei au pornit o rascoala, care a fost inabusita insa cu cruzime.

Inceputul Razboiului de o suta de ani intre Anglia si Franta (1337-1453) a contribuit intr-o mare masura la ascutirea contradictiilor sociale. Razboiul pricinuia nenumarate jertfe omenesti si era o grea povara pe umerii poporului, care trebuia sa plateasca cu singele si munca lui realizarea planurilor de cucerire a feudalilor englezi. Pe de alta parte, razboiul acesta a constituit si un factor care a determinat o mai rapida dezvoltarea constiintei nationale a englezilor, intrucit a dus la separarea de Franta, ale carei institutii sociale si a carei cultura jucasera un rol atat de important in perioada precedenta a istoriei Angliei.

La zguduirile social-politice din secolul al XIV-lea s-a adaugat o calamitate naturala, „moartea neagra”. In tara s-au dezlantuit trei infricosatoare epidemii de ciuma: prima intre 1348 si 1349, a doua intre 1361 si 1362, iar ultima intre 1368 si 1369. „Moartea neagra” a redus populatia tarii cu o treime, iar la Londra a pierit jumatate din populatie. Acest fapt a avut repercusiuni pe plan social: s-a facut simtita lipsa bratelor de munca si, pentru citva timp, plata muncii s-a ridicat. Prin masuri legislative abuzive si prin introducerea statutului lucratorilor (1351), statul feudal a restabilit insa sistemul explorator de retribuire a muncii.

In aceste conditii, in cea de-a doua jumatate a secolului al XIV-lea s-a produs o accentuata inflorire a literaturii. Au aparut minunate opere artistice, zugravind viata acestor furtunoase vremuri. Perioada respectiva a constituit o etapa importanta in istoria culturii engleze, intrucit tocmai in a doua jumatate a secolului al XIV-lea s-au pus bazele literaturii medievale nationale (in sensul exact al acestui cuvint). Genurile literare medievale si-au gasit in creatia scriitorilor din aceasta vreme cea mai inalta expresie artistica. Totodata, literatura din secolul al XIV-lea a prevestit literatura noua care avea sa se dezvolte in secolul al XVI-lea. Secolul al XIV-lea poate fi asadar socotit drept perioada prerenasterii engleze.

In secolul al XIV-lea au aparut in Anglia patru scriitori de seama: Chaucer, Langland, Gower si un poet al carui nume a ramas necunoscut posteritatii. Cel mai mare dintre scriitorii acestei epoci a fost Chaucer si, nu fara temei, aceasta perioada din istoria literaturii engleze este numita adesea „epoca lui Chaucer”.

[...]

GEOFFREY CHAUCER

Dintre poetii talentati ai secolului al XIV-lea se distinge figura monumentala a celui mai genial dintre ei, Geoffrey Chaucer. Chaucer a fost pentru Anglia ceea ce a fost Dante pentru Italia – „ultimul poet al evului mediu si primul poet al noilor timpuri”. John Dryden, scriitor englez din secolul al XVII-lea, l-a numit pe Chaucer „parintele poeziei engleze”, si aceasta denumire a ramas pana azi. Chaucer a fost primul mare reprezentant al realismului englez, intemeietorul noii limbi literare si creatorul unei versificatii care a constituit baza dezvoltarii ulterioare a poeziei engleze.

Viata si personalitatea lui Chaucer. Descendent al unei familii de burghezi instariti Geoffrey Chaucer (1340? - 1400) s-a nascut la Londra. Tatal sau era negustor de vinuri si se tragea dintr-o familie de francezi stabiliti in Anglia dupa cucerirea normanda. Ducindu-si marfa in pivnitele unor clienti aristocrati, John Chaucer si-a creat relatii folositoare, iar atunci cind fiul sau Geoffrey a atins virsta de 17 ani, acesta a fost numit paj in suita Elisabetei, sotia ducelui Lionel of Clarence (unul din fii regelui Eduard al III-lea). Doi ani mai tirziu, in 1359, Geoffrey a plecat intr-o expeditie in Franta, unde insa nu a izbutit sa-si arate vitejia pe cimpul de lupta. A fost luat prizonier si rascumparat pentru 240 de lire sterline, strinse in parte de tatal sau de

la diferiti donatori. Regele, care de curind platise 60 de lire sterline ca sa-si rascumpere calul, a contribuit cu 16 lire. Sa nu uitam ca nici mai tirziu regii nu l-au pretuit mai mult pe poet.

Intors din captivitate, Chaucer a fost numit la curte. In 1372, impreuna cu alti doi imputerniciti, a fost trimis sa duca tratative comerciale cu Genova. Cind s-a inapoiat in patrie, a trait din nou in preajma cercurilor de la curte. Regele avea mai multi fii si fiecare dintre ei cauta sa-si cistige sustinatori. Chaucer a intrat in suita lui John of Gaunt, duce de Lancaster, care i-a acordat protectie si l-a ajutat sa capete ulterior functii rentabile. Chaucer si-a ales ca sotie pe una din doamnele din suta ducesei de Lancaster. Poetul nu i-a dedicat tovarasei sale de viata nici un vers liric, nici inainte, nici dupa casatorie, si, dupa toate probabilitatile, legatura lor a fost o obisnuita legatura din interes.

In 1374, Chaucer a fost numit controlor vamal pentru lina, piele si vin, in portul Londra. Din curtean, Chucer devine un functionar care se bucura de increderea fetelor simandicoase, precum si de respectul negustorilor din City. Este mereu trimis in misiuni diplomatice in alte tari: in Flandra (1377), in Franta (1377 si 1378) si, in sfirsit, inca o data in Italia (1378). Cariera politica a lui Chaucer se incheie cu numirea lui ca judecator de pace in comitatul Kent (1385), devenind membru al Camerei Comunelor pentru acelasi comitat (1386). Cind John of Gaunt, protectorul lui Chaucer, a plecat in Spania, influenta precumpanitoare la curte a dobandit-o rivalul sau, ducele de Gloucester, care a inceput sa-i demita fara intirziere din functii pe sustinatorii lui Gaunt si sa-i rasplateasca pe cei din clica sa. Rezultatul a fost ca Chaucer si-a pierdut postul de controlor vamal de pe urma caruia traia, iar starea lui materiala s-a inrautatit brusc. Ea s-a ameliorat din nou dupa intoarcerea protectorului sau. De data aceasta, Chaucer a fost numit intendent al regelui, avind in aceasta calitate sarcina de a supraveghea castelele regale (1389-1390) dupa care i s-a incredintat conducerea ocolului silvic Somerset. In 1394 i s-a acordat o pensie anuala de 20 de lire sterline. In perioada de disgratie a ducelui de Lancaster, Chaucer nu si-a mai primit pensia. Cand pe tronul Angliei s-a urcat Henric al IV-lea, Chaucer i-a acordat o poezie lirica cu caracter comic, plingindu-i-se de saracia in care se gasea – *Jalba lui Chaucer catre punga sa goala* (The Complaint of Chaucer to his Empty Purse). Noul rege a dat ascultare cererii batrinului sustinator al casei sale, dind ordin sa i se plateasca pensia de altadata pe care a si sporit-o. Chaucer nu s-a mai putut folosi inasa multa vreme de pomenile regelui; in 1400 a murit si a fost inmormintat la Westminster Abbey. Ulterior, in aceasta parte a abatiei au fost inmormintati si alti poeti vestiti, iar in jurul mormintului lui Chaucer s-a format panteonul literaturii engleze – „coltul poetilor” din Westminster Abbey.

In cursul vietii sale, Geoffrey Chaucer a avut de a face cu toate clasele societatii din vremea sa, fapt care i-a ingaduit sa depaseasca limitele de clasa proprii marii majoritati a contemporanilor sai. Vlastar al mediului burghez, crescut in conditiile culturii aristocrate de curte, maturizat in incordata lupta social-politica din secolul al XIV-lea, apropiat de interesele negustorimii, Chaucer a avut toata viata legaturi cu poporul, a inteles interesele acestuia si a fost patruns de aspiratiile oamenilor simpli. Daca pe Langland l-a crescut Anglia rurala, iar pe Gower castelul si minastirea, Chaucer s-a dezvoltat in conditiile noi culturi orasenesti. El a fost un fiu al Londrei, cu multimea ei pestrita, cu interesele si obiceiurile ei felurite, care se ciocneau si se amestecau in acest cazan citadin. Totodata, Chaucer a cunoscut satul tot atit de bine ca Langland si a cunoscut moravurile si obiceiurile cavaleresti, exegeza bisericeasca, la fel cu Gower. Pe de alta parte, el i-a depasit pe poetii contemporani prin calatoriile pe care le-a facut prin diferite tari straine, in special in Italia, aceasta din urma calatorie avind o importanta

deosebit de mare pentru largirea orizontului sau, deoarece acolo poetul a aprofundat principiile umanismului nascind, din peninsula apenenică.

Dacă Langland a exprimat în operele lui ideologia taranimii, iar Gower ideologia mediului aristocrat de curte, în schimb Chaucer a fost primul mare scriitor al burgheziei engleze în formare. Aceasta nu înseamnă însă că poetul nu ar fi fost ideologul intereselor exploatatoare ale burgheziei. În secolul al XIV-lea, burghezia nu era atât o clasă, cât o parte a unei stări sociale; ea nu era încă conștientă de propriile sale interese particulare și nu se separase de întreaga masă a poporului. Cea mai importantă trăsătură a concepției despre lume a lui Chaucer a fost aceea că scriitorul a renunțat, de fapt, la formele religioase ale ideologiei dominante în evul mediu. După cum am văzut, până și Langland, exprimând starea de spirit revoluționară a taranimii, a investit-o în forma unei viziuni religioase. În egală măsură Chaucer a știut să înlăture formele culturii aristocrate care se reflectau în romanul cavaleresc. Concepția lui despre lume a evoluat pe baza elementelor în dezvoltare ale societății burgheze dar nu trebuie să exagerăm rolul și forța acestor elemente în Anglia acelei epoci. Lipsa de maturitate a conștiinței de clasă a burgheziei engleze era atât de mare, încât dacă nu ar fi fost la mijloc influența culturii Italiei din secolul al XIV-lea, a acestei „prime națiuni capitaliste din Europa” – după cum o numește Engels – e posibil ca Chaucer să nu fi putut depăși limitele gândirii medievale. De aceea, o importantă covârșitoare pentru dezvoltarea concepțiilor și operelor poetului a avut-o influența scriitorilor italieni Dante, Petrarca și Boccaccio, din ale căror opere Chaucer a împrumutat învățătura umanismului care ulterior a constituit baza ideologică a întregii sale opere de maturitate. Fără acest umanism nu ar fi fost create *Povestile din Canterbury*, cea mai englezesca din toate lucrările lui. Pentru a le crea însă, pentru a deveni un scriitor cu adevărat național, Chaucer a trebuit să biruie tocmai caracterul limitat al culturii engleze din epocă să și să-și însușească elementele cele mai progresiste ale culturii europene. Acest lucru a necesitat o muncă încordată, de aproape un sfert de veac, cuprinzând două din **cele trei perioade ale creației sale**.

Prima perioadă. În prima perioadă a creației sale (1360 - 1372), Chaucer pune bazele formale ale noii literaturi engleze, elaborând limba literară și formele de versificație. El își scrie operele în dialectul londonez, pe care îl adaptează cu o neobisnută maiestrie, redând întreaga varietate de fapte reale, demonstrând capacitatea lui de a servi la exprimarea predispozițiilor lirice și a patetismului, a ideilor abstracte și a notiunilor concrete, a sublimului și a comicului. Verificarea tuturor însușirilor limbii s-a făcut prin traducerea *Romanului trandafirului* (*The Romaunt of the Rose*), cel mai important monument al literaturii medievale franceze din secolul al XIII-lea. Însăși alegerea acestei lucrări nu a fost întâmplătoare. Urmasa epopee alegorice creată de Guillaume de Lorris și Jean de Meung conținea un material literar extraordinar de variat, imbinând spiritul cavaleresc introdus de primul autor cu concepțiile orășenești ale celui de-al doilea.

Spre deosebire de Langland și Gower, a căror gândire era străbătută de religiozitate, spirit teologic și (la Gower) chiar de scolastică, Chaucer renunță la religiozitatea medievală și devine de la primii pași ai creației sale aparator al culturii laice, lucru care se manifestă cu deosebită claritate în lirica sa timpurie. Cea mai de sine statătoare operă din prima perioadă a creației lui Chaucer a fost *Cartea ducesei* (*The Book of the Duchesse*, 1369), o elegie scrisă cu prilejul morții lui Blanche, soția lui John de Gaunt, și concepută în cadrul unei viziuni alegorice. Caracterul superficial, livresc al acestei opere, inspirată din diferite surse literare, este

compensat în parte de lirismul ei profund și de veridicitatea cu care sunt redată sentimentele Cavalerului Negru – acestea alcatuind nucleul poemului.

Traducându-i pe poezii franceze și împrumutând de la ei, Chaucer imită formele și procedeele lor de versificație. El desăvârșește transformarea vechii versificații engleze, înepuțată de poezii din perioada anglo-normandă și creează versul silabo-tonic englez.

A doua perioadă. Opera literară a lui Chaucer din anii 1372 – 1385 este strâns legată de însușirea concepției umaniste despre lume și de căutarea unei tematici realiste. După cum s-a mai arătat, un rol hotărâtor în formarea umanismului lui Chaucer l-au avut călătoriile sale în Italia. În 1372, Chaucer a vizitat Genova, Pisa și Florența, iar în 1378, Milano. Important pentru scriitor nu a fost numai faptul că s-a înăpoiat de acolo cu operele lui Dante, Petrarca și Boccaccio, dar și faptul că a cunoscut viața din aceste țări. Genova și Florența i-au înfățișat un tablou al puterii economice și politice a primelor state burgheze, iar poetul a întrezărit viitorul clasei sale și perspectivele viitoare dezvoltări sociale a Angliei.

Invatatura umanistă, creată de ideologia burgheziei italiene progresiste, a fost pentru Chaucer fundamentul teoretic al poziției ideologice pe care și-a elaborat spontan în prima perioadă a creației sale. Lupta pentru o cultură laică, îndreptată împotriva dominației spiritului teologic și alcatuind conținutul primelor sale lucrări, a capatat acum un nou stimul. Umanismul i-a dat lui Chaucer un fundament filozofic pentru concepția sa despre viață, iar minunata înflorire a orășelor Italiei i-a relevat modele ale unor noi forme de viață socială. Chaucer se străduiește acum să iasă din desisul romantismului medieval la drumul larg al creației realiste. Procesul acesta începe în momentul când, menținându-se încă în cadrul subiectelor și genurilor tradiționale, Chaucer caută să le destrame din interior.

În *Parlamentul Păsărilor* (*The Parlement of Foules*, 1377 - 1382), scris cu prilejul nuntii unor persoane sus-puse (cercetătorii discută încă despre cine anume este vorba), Chaucer se folosește de cadrul tematic vizionării, al alegoriei și al subiectului tradițional pentru literatură de curte – judecata dragostei. Poetul adoarme. În vis, el vede o grădină în care, cu ocazia Sfântului Valentin, păsările s-au strâns pentru a-și alege iubii. Pe un deal, deasupra stolurilor de pasări care ciripesc, se ridică Natura, tinând în mână o splendidă vulturită. Natura nu știe caruia dintre cei trei pretendenți să i-o dea pe vulturita de soție; ea le lasă pe pasări să judece. Fiecare neam de pasări care intră în acest parlament își are oratorul ei. Povestea capătă un caracter de satiră și parodie, pentru că, plecând de la elevata alegorie cavalerescă și folosindu-se de procedeul bestiariilor, Chaucer asemuiește neamurile de pasări cu diferite pături sociale. Astfel, apare un nobil grosolan – un soim – care spune că disputa dintre pretendenți trebuie rezolvată după obiceiul cavaleresc, cu ajutorul turnirului, dar, amintindu-și de ierarhia sistemului de vasalitate, își schimbă gândul și propune ca vulturita să devină soția celui mai aristocrat dintre cei trei pretendenți. Un tirgoveț realist și practic – giscanul – îl sfătuiește pe cel mai aristocrat dintre cei trei vulturi rivali să nu deznădăjduiască dacă nu va fi ales și să-și caute o altă iubită, întrucât lumea nu se termină o dată cu ea. În apărarea cavalerismului se ridică un soim și un porumbel; acesta din urmă afirmă că iubitul trebuie să-i slujească până la moarte doamnei pe care o va alege, indiferent dacă pasiunea lui va fi satisfăcută sau nu. Punctul de vedere orășenesc este susținut de curcan, care declară că nu înțelege „ce rost are să iubești vesnic, când nu ieși nici un folos din asta?” În fața unei atitudini atât de meschine față de iubire, soimul răspunde printr-un dispret suveran. Cucul adaugă o nouă trasatură psihologiei orășenesti, afirmând că, întrucât el însuși nu are familie, îi este perfect egal cum vor rezolva vulturii această problemă. Cucul consideră în general că totuși trebuie să se simtă satul, de vreme ce propriul stomac este plin. Deși Natura se pronunță în favoarea vulturului împărat, se

vulturita nu se hotaraste, amanindu-si alegerea pentru anul viitor. In disputa dintre pasarile „nobile” si cele considerate „nenobile”, Chaucer opune doua atitudini fata de dragoste: atitudinea curteneasca, exprimata in romanele cavaleresti, si atitudinea oraseneasca, oglindita in fabliau-uri. El lasa problema nerezolvata si, desi, e limpede ca poetul nu e de acord cu meschinele conceptii orasenesti, el pune la indoiala si conceptia cavaleriasca despre dragoste. *Casa Slavei* (The House of Fame, 1872-1380) este unica incercare a lui Chaucer de a scrie un mare poem didactic. Compus in perioada unei puternice evolutii interioare, poemul dezvaluie, intr-un mod mult mai nemijlocit decit alte opere, ideile, gindurile si sentimentele care il framintau pe Chaucer. Ca si pina acum, cadrul tematic al poemului este viziunea. Adormind, poetul se pomeneste in templul Venerei, ai carui pereti de sticla sunt impodobiti cu tablouri reprezentind cele mai importante episoade din *Eneida*, ceea ce ii da lui Chaucer prilejul de a repovesti in linii mari epopeea lui Virgiliu. Poetul staruie in amanunt asupra istoriei Didonei parasite de Eneas si enumera o serie intreaga de legende despre femeile parasite de amantii lor. El vrea sa fuga de gindurile melancolice pe care i le trezesc aceste istorii triste de dragoste si iata ca in aceasta clipa ii vine in ajutor vulturul lui Jupiter, care coboara in poemul lui Chaucer direct din cintul al noualea al *Purgatoriului* lui Dante. Vulturul il ia pe poet in ciocul sau urias si il ridica in inaltimile cerului. Chaucer poposeste mai intii in Casa Slavei, apoi ajunge in Casa Vorbei. Poemul a ramas neterminat.

In Casa Slavei, *Chaucer insusi subliniaza ca pina acum dragostea a fost tema principala a operelor sale, lucru usor de inteles, de altminteri, deoarece dragostea era una dintre problemele cheie ale vietii, in care se ciocneau, intrind in conflict, invatatura ascetica a bisericii, idealurile curtenesti ale aristocratiei si morala reslista a orasenilor. Poetul a meditat indelung la aspectele tragice ale iubirii. Rezolvarea pe care a dat-o el acestor probleme nu corespundea nici idealizarii rupte de viata din romanele cavaleresti, nici simplitatii grosolane cu care o rezolvau giscanii, curcanii si cucii din literatura secolului al XIV-lea.*

In poemul *Filostrato* al lui Boccaccio, dragostea nefericita aparea tocmai intr-o lumina tragica. Chaucer a inceput sa traduca aceasta opera, muncind in mod creator si desavirsind o lucrare la fel de originala ca si poemul lui Boccaccio – romanul in versuri *Troilus si Cresida* (Troilus and Criseyde, 1380-1386), cea mai buna opera a lui Chaucer din ciclul celor scrise inainte de *Povestile din Canterbury*.

Firul narativ al romanului este simplu. Printul troian Troilus isi bate joc de suferintele amoroase ale prietenilor sai, pina cind el insusi ii cade victima lui Amor, care ii strapunge inima cu sageata. Vazind-o in templu pe fiica prorocului Calchas, pe frumoasa tinara vaduva Cresida si indragostindu-se de ea, printul incearca cele mai cumplide chinuri sufletesti. Din fericire, unchiul Cresidei, batrinul si inteleptul Pandar, cauta sa-l ajute si-i mijloceste o intrevedere cu frumoasa vaduva. Troilus o cucereste pe Cresida si amandoi isi jura dragoste vesnica. Fericirea lui Troilus este insa de scurta durata. Calchas, care trecuse in tabara greceasca, o da pe fiica sa Cresida in schimbul eroului troian Antenor, captiv la greci. Intrucit, in conformitate cu codul moralei cavaleresti, Troilus este obligat sa pastreze taina legaturilor sale cu Cresida, el nu are nici macar dreptul sa ceara ca iubita lui sa ramina in Troia. Cresida pleaca, fagaduindu-i lui Troilus ca-i va scrie si ca se va inapoia curind. Ajungind insa in tabara grecilor, care impresurau Troia, ea cedeaza staruintelor lui Diomed si-l tradeaza pe Troilus. Aflind despre acestea, Troilus cauta sa se intilneasca in lupta cu norocosul sau rival, omorind multi greci pina cind el insusi este rapus de catre Achile.

Din povestea lui Troilus și a Cresidei, Boccaccio a creat un poem lirico-epic. Chaucer însă a prelucrat subiectul în planul unui roman realist psihologic, conținând printre altele și destule elemente lirice. El își concentrează atenția asupra dezvăluirii caracterelor. Chaucer caută să dea situațiilor în care acționează personajele sale un caracter cât mai concret, cât mai veridic, aceasta având ca urmare faptul că povestirea este plină de amănunte cotidiene. Firește, traiul oamenilor, așa cum este descris în poem, nu înseamnă citiși de puțin cu condițiile primitive ale vieții din acea îndepărtată epocă eroică în care, chipurile, se petrece acțiunea. Eroii timpurilor homerice trăiesc la Chaucer potrivit condițiilor vieții evului mediu feudal. Din mediul aristocrației gentilice ei sunt transpuși în condițiile vieții aristocrației feudale. Troilus este înfățișat ca un cavaler nobil, iar Cresida ca o doamnă din evul mediu. Intocmai cum făceau cavalerii și doamnele epocii normande în Anglia, ei își semnează scrisorile în franceză: *Le Vostre Troilus* (Troilus al dv.) și *La Vostre Cresid* (Cresida dv.).

Chaucer diminuează idealizarea romantică a sentimentelor prin introducerea unor numeroase amănunte din viața cotidiană. Caracteristic din acest punct de vedere este pretextul prozaic folosit de Pandar pentru a pune la cale întâlnirea dintre Troilus și Cresida. Pandar o înștiințează pe Cresida că drepturile ei de moștenire sunt puse în discuție și că pentru a rezolva această problemă ea trebuie să-l viziteze pe un frate al lui Troilus, dispus să intervină pe lângă troieni în favoarea ei. Este suficient să ne amintim de zinele, vrajitorii și magia din romanele cavaleresti, pentru a vedea cum introduce Chaucer reprezentarea sentimentelor în cadrul realismului cotidian. Troilus și Cresida este prima operă realistă a lui Chaucer. Folosind un subiect romantic tradițional în literatura cavalerască, Chaucer i-a dat un conținut nou, imprimând întregii povestiri un caracter realist încheșat.

Depășirea idealizării romantice se manifestă în această lucrare și printr-o nouă atitudine față de dragoste. Chaucer respinge ambele concepții extreme ale medievalismului, dintre care una nega fatis iubirea, iar cealaltă o idealiza în mod exagerat. Lucrul acesta se poate urmări în întregul poem, dar este subliniat în mod deosebit în evoluția eroului. La început Troilus respinge iubirea socotind că un bărbat adevărat nu trebuie să cunoască acest sentiment și să se ferească de prietenii săi îndrăgostiți. Iată însă că el însuși se îndrăgostește și sentimentul lui capătă o intensitate atât de mare încât aflând de trădarea Cresidei, el își caută moartea, trecând în felul acesta la cealaltă extremă. Totuși, când, după moartea lui, sufletul său urcă în ceruri și Troilus privește de acolo spre pământul pe care l-a parasit, el este cuprins de o liniște filozofică și contempla, nu fără oarecare scepticism, necazurile și zbuciumul vieții omenești.

Chaucer însuși, ajungând în această epocă la deplină sa maturitate, își însușește o anumită concepție filozofică despre viață. Povestind istoria lui Troilus și a Cresidei, această „mică tragedie”, cum o numește el, Chaucer caută să nu invenționeze pe nimeni pentru suferințele eroilor, ceea ce se poate vedea îndeosebi în faptul că se găsește o justificare pentru Cresida. El consideră că firea omenească explică totul.

Respingând negarea ascetic-calugărească a dragostei, dar totodată depășind idealizarea ei calugărească, Chaucer ajunge la o concepție umanistă asupra dragostei, pe care o consideră drept o însușire naturală a firii omenești. Mai rămânea însă o problemă pe care Chaucer ar fi dorit să o lămurească: atitudinea față de femeie. De aici, indemnul de a scrie *Legenda unor femei vestite* (The Legend of Good Women, 1380-1386). Intenția poetului este dezvăluită într-un prolog alegoric, caruia el i-a acordat multă importanță, după cum se vede din elaborarea lui migăloasă (ne-au parvenit două variante: prima și ultima). Chaucer povestește despre dragostea sa pentru carti, însă recunoaște că atunci când vine luna mai și natura înfloreste, el le paraseste și se întreprinde spre pajiste, spre flori, dintre care cel mai mult îi place margareta – simbolul

curateniei și al credinței feminine. Odată, adormind pe pajiste, i s-au aratat în somn zeul dragostei și regina Alcesta, însoțită de douăsprezece fecioare nespuse de frumoase. Acesta i-a poruncit lui Chaucer să cante unele femei vestite. Chaucer a scris numai două dintre cele douăsprezece povestiri planuite, împrumutându-și subiectele din Ovidiu (povestirile despre Thisbe, Medeea, Lucretia, Filomela, Fillida, Hypermnestra), Virgiliu (istoria Didonei) și Boccaccio (povestirile despre Cleopatra și Ariadna). Cele mai izbutite sunt povestirile despre Cleopatra, Thisbe, Didona și Ariadna.

În aceste povestiri, femeia nu apare nici ca „un vas al păcatului”, ca o „nalucire diavolească”, cum o reprezenta literatura bisericească-monahală, nici ca o desfrinată, cum o descriau fabliau-urile, nici ca semizeita din romanele cavaleresti, ci ca pe o ființă care cunoaște toate suferințele proprii oamenilor. Mucenitelor ofilite din *Legenda de aur* creștina și stăpînelor infumurate ale eroilor-cavaleri, Chaucer le-a opus femei profund umane, care știu ce înseamnă suferința. Reabilitarea femeii și afirmarea umanității ei a fost una din cele mai progresiste idei ale umanismului. Cu rezolvarea acestei probleme se încheie ciclul de poeme dedicate dragostei și diferitelor aspecte legate de ea.

Am văzut mai sus cum scriitorul, criticînd caracterul livresc al primelor sale creații, a simțit nevoia de a se adresa oamenilor și vieții reale. După *Casa Slavei*, etapele de trecere au fost *Troilus și Cresida* și *Legendele unor femei vestite*. Ca gânditor și artist, lui Chaucer i s-a infatisat, în toată mărirea lui, cîmpul grandios al vieții, pe care el îl contempla cu vederi largi ale scriitorului realist. În felul acesta s-a produs tranziția către o perioadă nouă, cea mai strălucită din creația sa.

A treia perioadă. „Povestirile din Canterbury”. A treia perioadă, care cuprinde aproximativ ultimii cîsprezece ani din viața scriitorului (1385-1400), îl găsește pe Chaucer lucrînd la *Povestile din Canterbury* (*The Canterbury Tales*). Opera aceasta nu a însemnat numai desăvîrsirea întregii creații anterioare a lui Chaucer, ci și o sinteză a întregii literaturi medievale din Anglia. Totodată, Chaucer a deschis cu ea o nouă pagină în istoria literaturii engleze, *Povestile din Canterbury* au fost primul model clasic de realism în literatura engleză, fapt subliniat de M. Gorki, care scria: „Anglia este creatoarea realismului: încă în secolul al XIV-lea fiul negustorului de vinuri Chaucer, ... socotit părintele limbii engleze și întemeietorul realismului, a compus *Povestile din Canterbury*, în care a zugrăvit viața unor oameni care călătoreau cu diferite treburi – negustori, vinători, țărani etc., copiîndu-i direct din natură.” (M. Gorki, 1939, p. 38)

Din punct de vedere al construcției, *Povestile din Canterbury* amintesc de *Decameronul* lui Boccaccio. Ca și opera scriitorului italian, cartea lui Chaucer reprezintă o colecție de povestiri și nuvele istorisite de anumite persoane. Ea începe cu un prolog, în care sunt infatisați povestitorii, după care urmează povestile propriu-zise ale acestora.

Încă de la începutul creației sale literare, Chaucer a căutat să realizeze o operă narativă cu un conținut cuprinzător. La început, toate încercările lui în acest sens au fost condiționate de tradiția lucrărilor alegorice medievale, al căror model a fost *Romanul trandafirului*, tradus de Chaucer, în care variatele fenomene ale vieții erau intruchipate în figuri alegorice unite în cadrul unei viziuni. Folosind această manieră, Chaucer a compus *Cartea ducesei*, *Parlamentul pasarilor* și *Casa Slavei*. În *Troilus și Cresida*, Chaucer renunță pentru prima oară la procedeele viziunii și alegoriei, compunînd o povestire realistă, în care personajele nu mai sunt niste alegorii abstracte, ci oameni vii. În schimb, povestirea se limitează la infatisarea unui cerc îngust de persoane. Chaucer, însă, simțea nevoia să realizeze o operă în care realitatea să fie

reprezentata printr-o mare varietate de fapte si caractere. O incercare de a inmanunchia mai multe povestiri realiste a fost *Legenda unei femei vestite*. Inmanuncherea aceasta nu a fost totusi organica, pentru ca, daca povestirile despre „femeile vestite” erau ele insele realiste, prologul care le unifica a fost scris intr-o maniera alegorica conventionala.

In *Povestirile din Canterbury*, Chaucer a gasit o forma realista pentru a ingemina diferite povestiri intr-o opera unitara. Asemenea culegeri au aparut pentru prima data in Orient (*Cei sapte intelepti*, *O mie si una de nopti*), au existat in literatura antica (Ovidiu), in literatura medievala (*Fapte romane*, *O suta de nuvele antice*) si, in sfirsit la unul dintre primii realisti, italianul Boccacio (*Decameronul*). Dintre acestia, Chaucer cunostea pe Ovidiu, colectiile medievale si probabil, *Decameronul*, desi nu exista dovezi incontestabile cu privire la ultimul. In orice caz, daca Chaucer nu a inventat aceasta forma, el a folosit-o magistral si a desavirsit-o.

In prologul *Povestirilor din Canterbury*, Chaucer povesteste cum odata, pe la mijlocul lunii aprilie, s-a oprit la hanul „Tabbard”, unde, spre seara s-a strins un grup de pelerini, format din douazeci si noua de oameni. Dupa ce au ramas la han, ei s-au indreptat a doua zi spre Canterbury pentru a se inchina moastelor Sfintului Thomas Becket. Chaucer si stapinul hanului, Harry Bailie, s-au alaturat pelerinilor. Pentru a face calatoria mai placuta, hangiul propune ca fiecare dintre pelerini sa spuna doua povesti pe drumul spre Canterbury si doua la intoarcere. Acela a carui povestire va fi socotita cea mai buna va primi la intoarcere o cina pe socoteala celorlalti. Aceasta este motivarea data de Chaucer culegerii sale de povestiri.

Multumita acestui procedeu, Chaucer a reusit sa dea culegerii sale o unitate mult mai organica decit Boccacio. In *Decameron*, povestitorii celor o suta de nuvele care alcatuiesc cartea se intilnesc cu sapte fete si trei tineri, care, din cauza ciumei ce bintuia in Florenta, se refugiau in afara orasului. Toti povestitorii lui Boccacio fac parte din acelasi mediu social, au aceeasi virsta si sunt slab individualizati. Cititorul ii deosebeste greu, cu exceptia, poate, a lui Dineo, care se distinge doar prin aceea ca spune cele mai indecente povestiri.

Daca nuvela de incadrare a lui Boccacio este una dintre cele mai greu de retinut, la Chaucer, cea mai vie parte a operei sale o constituie prologul general si prologurile diferitelor povestiri, care dau cartii un caracter unitar. Caracterele povestitorilor lui Chaucer sint puternic individualizate. Ei sunt oameni de diferite conditii si profesii, au virste diferite si se deosebesc ca nivel de cultura. Fiecare isi are caracterul sau, manierele, deprinderile, gusturile si inclinatiile sale, incit este cu neputinta sa-i confunzi. Povestirile completeaza caracterizarea povestitorilor, deoarece fiecare isi deapana istorioara potrivit cu experienta sa de viata cu conceptiile si inclinatiile sale.

O trasatura foarte importanta a *Povestilor din Canterbury*, care determina o intreaga tonalitate a operei, o constituie umorul lui Chaucer, prezent in majoritatea caracterizarilor facute pelerinilor in prolog, precum si in multe nuvele-povestiri vesele, cu caracter umoristic.

Cavalerul istoriseste ascultatorilor sai un roman cavaleresc, morarul povesteste un fabliau, stareta minastirii – o legenda bisericeasca, calugarul – o poveste didactica, din care se vede cit era de erudit etc. Totodata, se intimpla deseori ca ei sa atinga cinstea profesionala a cite unuia dintre cei prezenti, ceea ce duce la o polemica amuzanta. Astfel, morarul povesteste un fabliau in care este prezent un dulgher, fabliau la care logofatul, aparator al acestei meserii, raspunde printr-un fabliau in care este pacalit un morar; un schimb asemanator de impunsaturi are loc intre un calugar minorit si aprodul tribunalului bisericesc. Fiecare povestire da nastere unui schimb viu de pareri si dispute, care contribuie la dezvaluirea in continuare a caracterelor

pelerinilor. Personajele din prolog sint oamenii vii, care il captiveaza pe cititor si imprima o unitatea dinamica intregii carti.

Prologul introductiv, precum si prologurile mici care leaga intre ele diferitele povestiri nu au numai o semnificatie componistica. Prologul *Povestilor din Canterbury* reprezinta un viu tablou realist al vietii sociale din Anglia secolului al XIV-lea. Printre pelerini se afla reprezentanti ai tuturor starilor si aproape ai tuturor profesiilor din vremea aceea. De altfel, Chaucer ii si prezinta cititorului ca grupuri separate. In fata merg locuitorii conacului feudal – cavalerul, scutierul si yeomanul; dupa ei vin locuitorii minastirii - stareta, insotita de trei preoti, calugarul si minoritul. Urmeaza apoi reprezentantii indeletnicirilor intelectuale – un student, un jurist si un doctor; orasenii medievali – negustorul, tirgoveata din Bath, mestesugarii londonezi; locuitorii rurali – preotul de tara, fratele lui (plugarul), morarul, logofatul, economul, iar la sfirsitul cavalcadei, aprodul tribunalului bisericesc si vinzatorul de indulgente. In afara de Chaucer si de hangiu, pelerinilor li se mai alatura pe drum si un canonic si yeomanul lui. Prin aceste personaje este infatisata intreaga Angliea secolului al XIV-lea, cu castelele, minastirile, orasele si satele ei.

Cu multa simpatie este zugravit chipul cavalerului, un om plin de onoare si demnitate, un om glorios care a purtat razboaie in multe tari si a fost in Palestina, Lituania si chiar in Rusia. Figura staretii este zugravita in chip ironic; in ea se intilnesc mai multe trasaturi laice decit bisericesci; se caracterizeaza prin maniere rafinate, nu arunca firimiturile in timp ce maninca, nu-si baga degetele in sos, vorbeste frantuzeste insa nu cu o pronuntie pariziana, ci asa cum se vorbeste franceza in oraselul provincial englez Stratford de pe riul Bow; bratară pe care o poarta la mana are o brosa cu o inscriptie semnificativa: *Amor vincit omnia* (Dragostea invinge toate). Calugarului ii place vinatoarea, este un om mincacios si plin de pofte trupesti; in loc sa officieze slujba bisericeasca prefera sa alerge pe cimpii dupa iepuri; nu cunoaste ascetismul, este imbracat luxos si are multi bani. Confratele lui nevoias, minoritul, nu este, fireste, atit de bogat dar si el se pricepe la fel de fel de mijloace sa stoarca bani de la credinciosi. Nu traieste atit de luxos, insa cunoaste tavernele si circiumile mai bine decit oricare vagabond.

Diacul costeliv, calare pe mirtoaga lui, isi duce cu sine toata averea: vreo douazeci de carti; nu ar schimba operele lui Aristotel pe nici o bogatie. Impunatorul negustor stie sa faca afaceri ca nimeni altul si nimeni nu poate ghici daca are sau nu datorii. Juristul cunoaste toate legile si precedentele judiciare din vremea lui William Cuceritorul. Doctorul este foarte invatat. Marele lui atu este cunoasterea astrologiei; cunoscind miscarea astrilor, el poate prevesti desfasurarea oricarei boli. Nu tocmai tinara dar provocatoarea tirgoveata din Bath, care avusese cinci barbati si n-a pierdut speranta de a avea un al saselea, face comert cu postav si concureaza chiar cu torcatorii din Flandra. Cei cinci mestesugari londonezi au luat cu ei si un bucatar, un om vesel, fata de agerimea caruia nu se lasa mai prejós negustatorul de maruntisuri, un om mult umblat prin lume.

O cucernicie adevarata pare sa-l caracterizeze pe bunul preot de tara care ii invata pe enoriasii sai nu atat prin predici, cat prin exemplul sau personal, ajutandu-i pe toti cei aflati in nevoie. Fratele sau, neobositul taran truditor, este un model de cinste si dragoste de munca. In opozitie cu acesta din urma este figura chiaburului de la tara, morarul, un vlajgan sanatos si roscovan, a carui infatisare inspira sila. Alaturi de economul cinstit al unei scoli minastiresti, apare in toata hidosenia logofatul smecher care il fura fara rusine pe mosierul sau si dupa aceea ii imprumuta tot lui banii furati. Pungasii de aceeasi teapa sunt aprodul tribunalului bisericesc si vinzatorul de indulgente. Acesta din urma, speculind ignoranta celor din jur, face negot cu valul Fecioarei Maria, cu o bucata de pinza de corabie a lui Sfintului Petru si cu niste oscioare

de porc, pe care le prezinta drept bucati din moastele diferitilor sfinti. Chaucer insusi are o comportare modesta in aceasta multime, pe care o incheaga neobositul mucalit Harry Bailie, stapinul hanului „Tabbard”, care se apropie cind de un grup al pelerinilor, cind de altul, potolindu-l pe morar care este cam baut, pe minorit si pe aprod care se certasera, imbarbatindu-i pe cei obositi si inveselindu-i pe cei care se plictisesc.

Prin aceeasi varietate se caracterizeaza si povestirile pelerinilor. Cavalerul povesteste despre rivalitatea dintre cei doi prieteni, Palamon si Arcite, indragostiti de aceeași fata. Morarul povesteste un fabliau despre felul cum studentul Nicolae i-a pus coarne unui dulgher din Oxford. Logofatul descrie isprava a doi studenti, dintre care unul a sedus-o pe sotia iar celalalt pe fiica unui morar. Vulgaritatea cinica a acestor doua fabliau-uri este contrabalansata de povestirea moralizatoare a juristului despre virtuoaasa Constanta. Negustorul de maruntisuri opune acestei povestiri un fabliau despre un calugar care a sedus-o pe sotia unui negustor si i-a platit mingaierile primite cu bani imprumutati de la sotul ei. Chaucer isi atribuie lui povestea monotona despre cavalerul Thopas, atit de plictisitoare incit Harry Bailie il intrerupe si ii cere sa spuna alta. Chaucer istoriseste atunci alegoria pilduitoare a nenorocirilor lui Melibeu, care datorita indurarii de care a dat nevoie fata de dusmani, devine fericit. Calugarul, pentru a intari ideea ca totul este trecator, aduce nenumarate exemple de prabusire a oamenilor mari. Preotul care o insoteste pe staretă linisteste spiritele ascultatorilor prin povestea amuzanta despre cocosul Chantecler si soata acestuia, gaina Partelot, aratind cum a reusit cocosul sa scape din ghearele vulpii. Doctorul povesteste cunoscuta povestire a lui Tit Liviu despre Virginia, pe care propriul ei tata a ucis-o pentru a o salva de dezonoare. Vinzatorul de indulgente povesteste o alegorie despre trei tineri pe care lacomia de aur i-a dus la pierzanie. Dezhgetata tirgoveata din Bath descrie in culori vii aventurile unui cavaler care cauta raspuns la complicata intrebare „ce le place mai mult femeilor?”. Minoritul il jignește pe aprod povestind cum diavolul l-a tirit pe unul din colegii acestuia in iad, la care aprodul raspunde cu un fabliau despre isprava unui laic care l-a facut de ocară pe un minorit. Studentul spune povestea miscatoare a rabdatoarei Griselda, care a indurat toate ispitirile la care o supusese sotul ei in dorinta de a se convinge ca il iubeste cu adevarat. Negustorul reuseste sa imprastie atmosfera apasatoare creata de povestea precedenta, relatind cum batrinul Ianuarie a fost inselat de tinara sa sotie, vesela Mai. Scutierul, fiul cavalerului, este, ca si tatal sau, un mare iubitor de romane cavaleresti; el povesteste istoria lui Camdishan, roman din ciclul oriental. Mosierul descrie fidelitatea conjugala si nobletea Dorigenei. A doua calugarita povesteste legenda sfintei Cecilia, iar yomanul canonicului demasca in povestea sa matrapazlicurile alchimistilor. Economul isi inveseleste ascultatorii povestindu-le de ce sunt negre ciorile. Preotul de la tara tine o predica cu exemple moralizatoare si cu asta se intrerupe expunerea povestilor spuse de pelerini.

Cartea trebuia sa cuprinda cam o suta douazeci de povestiri, dar Chaucer a compus pana la urma doar a cincea parte din ele. Din cele douazeci si patru de povesti, douazeci si doua sunt scrise in versuri, iar doua (povestea lui Chaucer despre Melibeu si povestea preotului de tara) in proza. In afara de acestea, au ramas neterminate doua povesti: fabliau-ul bucatarului, care de la primele cuvinte a rostit atatea lucruri scabroase incit Harry Bailie a trebuit sa-l intrerupa, si povestea lui Chaucer de spre Sir Thopas, de asemenea intrerupta de hangiu, de data asta inasa dintr-un alt motiv si anume din cauza monotonei.

Cu toate ca Chaucer a realizat doar o mica parte din planul initial chiar si in aceasta forma opera asa este de o omogenitate si de o perfectiune care fac din ea una din capodoperele literaturii engleze. *Povestile din Canterbury* au inmanunchiat nu numai toata varietatea vietii din acele timpuri, ci si toate genurile literaturii medievale. Romanul cavaleresc, legenda

bisericeasca, fabliau-urile, bestiariile, predicile moralizatoare, alegoria, toate aceste specii epice si-au gasit locul in *Povestile din Canterbury*. Chaucer a demonstrat ca minuieste cu maiestrie fiecare dintre aceste forme. Este interesant de notat ca aproape fiecare specie epica apare la el sub doua forme: una obisnuita, cealalta parodiata. Alaturi de romanele cavaleresti tipice (povestea cavalerului si cea a scutierului) Chaucer ofera si o parodie a acestei specii (povestea tirgovetei din Bath si istoria lui Thopas). Genul alegoric, reprezentat prin numeroase modele, este parodiat in povestea negustorului si cea a preotului. Este semnificativ faptul ca sunt parodiate tocmai genurile literaturii feudale: genul cavaleresc si bisericesc monahal.

Daca *Povestile din Canterbury* sunt alcatuite din modele, tipice genurilor medievale, in schimb opera in intregul ei, depaseste limitele literaturii medievale. Diferitele ei parti sunt romantice, alegorice, didactice, dar opera luat in general este realista. Romantismul, alegoria si didacticismul in felul de a se exprima al povestirilor sint motivate realist de catre Chaucer. Chaucer insusi trebuie cautat nu in diferitele povesti si, bineinteles, nu in povestile care nu sunt interesante si pe care si le-a atribuit singur, ci in acel tablou general al „comediei umane” a secolului al XIV-lea pe care le-a creat cu atita veridicitate si maiestrie.

[...] Povestea lui Chaucer este lipsita de o tendinta fatis exprimata. Ca realist autentic, el pune pe primul plan reprezentarea realitatii, dar, fireste, si opera lui are o tendinta ideologica precisa, care, totusi, nu este impusa cititorului, ci rezulta din intregul sistem de imagini si subiecte ale povestirilor.” (A. Anixt, pag 24 – 46)

“Importanta lui Chaucer

Geoffrey Chaucer a contribuit în mare măsură în dezvoltarea limbii engleze la rangul unei limbi literare. O dată cu acest „*pelerinaj*” istorisit, spre Canterbury, povestit în douăzeci-și-patru de „*moduri diferite*,” începe calea glorioasă a literaturii engleze moderne. În importanta perioadă a literaturii engleze, cunoscută ca „*Renașterea engleză*”, nume mari ale literaturii insulare, precum poetul Edmund Spenser și complexul William Shakespeare, fac varii referiri la Chaucer. Astfel, Spenser, unul din primii versificatori moderni ai literaturii engleze, îl recunoaște direct pe Chaucer ca fiind marele său maestru, iar Shakespeare îl onorează indirect, recunoscându-l pe același Chaucer în structura narativă a majorității pieselor sale.”

(https://ro.wikipedia.org/wiki/Geoffrey_Chaucer#Importan%C8%9Ba_lui_Chaucer)

CONCLUZII:

„Prezentind viata in toata diversitatea ei, Chaucer zugravesce atit trasaturile ei tragice, cit si pe cele comice. El demasca coruptia clerului, cupiditatea burghezului, dar, spre deosebire de Langland sau Gower, nu pozeaza niciodata in propovaduitor. In toate imprejurarile, Chaucer ramane in primul rind un artist umanist si un realist, care priveste viata in mod filosofic si cauta sa o inteleaga. El se apropie de oameni fara nici un fel de dogmatism si de severitate morala, zugravind binele si raul din viata lor cu aceeasi obiectivitate artistica. In general, tabloul vietii zugravit de Chaucer se caracterizeaza prin curaj si optimism. Peste tot se simte atmosfera unui inceput de vara si miremele naturii in floare. Lumea apare in toata frumusetea ei pitoreasca, oamenii sunt veseli si plini de voie buna. Toate acestea sunt expresia pozitiei deosebite pe care autorul Povestilor din Canterbury a adoptat-o fata de epoca sa. Maretia lui Chaucer consta in aceea ca el a vazut caile ulterioare de dezvoltare sociala a Angliei. Lumea nu se apropie de sfirsit – spune el prin povestile sale. In ciuda tuturor necazurilor si

nenorocirilor, omenirea trebuie sa se dezvolte. In decorul furtunos si intunecat al epocii respective, artistul a reusit sa gaseasca trasaturi ale viitorului. Ca umanist, Chaucer a crezut ca chezasia acestui viitor este omul asa cum este el, cu toate meritele si lipsurile sale. Marea opera a lui Chaucer exprima o filosofie plina de un optimism robust: chiar si in fata celor mai grele nenorociri omul trebuie sa se concentreze asupra a tot ceea ce contine mugurii unei vieti noi si ai unei bucurii noi. [...]” (A. Anixt, pag 46 – 47)

BIBLIOGRAFIE

CARTI:

Anixt A. (1961). *Istoria Literaturii Engleze*, Editura Stiintifica, Bucuresti.

SURSE ELECTRONICE:

https://ro.wikipedia.org/wiki/Geoffrey_Chaucer#Importan%C8%9Ba_lui_Chaucer

<https://vandanasharma.in/literature-explained/geoffrey-chaucer/>

<https://www.britannica.com/biography/Geoffrey-Chaucer>

<https://vandanasharma.in/literature-explained/geoffrey-chaucer/>